Ч. 251 Середа 5 (17) падолиста 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Бесіда Є. Е. п. Президента Міністрів ґр. Казим. Баденіґо,

виголошена в палаті послів дня 12 с. м. підчас дебати над справою обжалованя міністрів з причини розпоряджень язикових для Чехії і Морави.

Висока Палато! Вже на весну мала вис. Палата нагоду займати ся тим самим предметом і перейшла до порядку дневного над внесенем поставленя мене і моїх товаришів в стан обжалованя. Отже могла би насунути ся гадка, чи зі становища правного і конституцийного повторене того самого внесеня з тої самої причини єсть допускаєме. Однакож правительство не має наміру заслонювати ся того рода взглядами, а я хотів би при сій нагоді мимоходом зазначити, що поодинокі посли в своїх бесідах уживали слів: „обжаловане міністрів“. Мушу против того застеречи ся, бо та номенклятура в теперішнім стані справи не відповідає фактам. (*Оплески на правиці.*)

Від предложеня на весну внесеня, щоби мене і моїх товаришів поставити в стан обжалованя з причини розпоряджень язикових, не настала ніяка зміна що-до предмету, котрий сему внесеню служить за підставу; не наведено також ніякого нового материялу, так, що по правді можу покликати ся лиш на то, що я вже тогди у високій Палаті навів. На засіданю з дня 6 мая с. р. в рамах норм законних, котрих переступлене нам закинено, виказав я після своїх сил і переконаня високій Палаті, що закид не єсть оправданий.

Думаю, що вис. Палата не буде від мене жадати, щоби я то само повтаряв, і можу покликати ся на стенографічний протокол того засіданя, в котрім мої виводи під взглядом правним містять ся.

Коли однакож, поважані панове, помину ся справу законности дороги розпорядженя, а з огляду на ціли жадає ся управильненя справи язикової в дорозі закона, то позволю собі звернути увагу вис. Палати на ухвалену у вис. Палаті панів дня 20 мая с. р. адресу, котру Найясн. Пан зволив приняти до відомости з найповнійшим вдоволенем, а в котрій ту гадку вже висказано. Також в Палаті панів підчас дискусиї адресової означив я моє становище в сій справі, а іменно в тім дусі, що правительство єсть далеким від того, щоби відсувало від себе ту гадку на случай, коли би з ініциятиви партий були поставлені конкретні внесеня, але противно я заявив з цілою рішучостю, що правительство з застереженем свого становища хоче з цілою готовостию і з цілою силою спільно при тім ділати.

Отже, поважані панове, то загально звістне, що також в тій вис. Палаті намірені подібні внесеня і тому користаю з нагоди, щоби також тут заявити, що коли ті поставлені або ще маючі ся поставити внесеня вийдуть під наради, Правительство з гори заявляє, як вже заявило в палаті панів, що возьме участь в тій роботі з найбільшою готовостию і о скілько то від него зависить, доложить всяких старань, щоби ті внесеня довели до успіху. (*Оплески на правиці*). Але, панове, я іду ще дальше і заявляю, що коли би ті внесеня тут з якої небудь причини не вийшли під наради, або коли би ті внесеня в пізнійшім моменті мали наткнути ся на перепони, котрі взагалі веліли би сумнївати ся о успіху, або коли би розправи так перетягнули ся, що в можливо короткім часі не можна би дожидати певного успіху, тоді Правительство само безуслівно підойме ту справу і независимо від тої акциї доложить всїх старань, щоби справу спору між обома племенами замешкуючими королївство ческе, довести до мирного полагодженя (*оплески на правиці*), а іменно на основі угоди, аби в цілковитім порозуміню з обома сторонами вирівнати ріжниці, які настали в наслідок язикових розпоряджень. (*Оплески на правиці*).

Поважані панове! Та моя бесіда може навести Вас на згогад, що я і п р а в и т е л ь с т в о щ е н е д у м а є м о щ е з н у т и з п о л я. А коли би то Вас діткнуло немило, на то безусловно не пораджу нічого. Можу однакож заручити Вам, що то, що я тепер заявив, годить ся з фактами і що не заявляю того у вис. Палаті легкодушно. (*Браво, браво!* — з правиці).

(Конець буде).

Вісти політичні.

Бесіду президента міністрів поясняють в той спосіб, що она містить в собі дві заяви: одну особисту, а другу проґрамову. Давнїйше можна було ґр. Баденіґо спонукати опозицию до уступленя, але тепер коли опозиция виступила навіть против провізориї угодової,

8)

За грошем.

(Новеля А. В. — З польского).

(Дальше).

Яку знов ціль мала вдова, вербуючи в той спосіб пана Францишка до себе, чи добро дітий, чи ощадність в видатках на виховане, або щось иншого — тяжко відгадати. Женщини мають нераз такі дивні вигадки і наміри, а до їх виповненя вибирають такі ориґінальні средства, що колиби навіть схотіли з них щиро перед автором висповідати ся, то хто знає, чи не найшлись би в клопоті з тою своєю щиростию.

Вкінци умова станула і пан Францишок почав поважно гадати о новій будучности. О стрика, матір, о вуйка сьвященика, як приймуть ту зміну в виборі званя, єму цілком не розходило ся — лишив то на пізнійше, тому незвичайно здивував ся, коли на другий день в часі торжества церковного, несучи на чолї учеників величавий шкільний прапор, побачив на ринку віз, що задержав ся, а з него висїдаючого стрика Лаврентия. Честний старушок пізнав від разу свого Франка, а побачивши як він одягнений в мундур і в білі як сніг рукавички веде за собою довжезний ряд хлопців, станув німий з одушевленя. Здоймивши свою баранячу шапку, кивав єму лиш головою з далека, а на честнім міщаньскім лици малювало ся таке щастє, що поступаючі парами студенти показували єго собі пальцем і сьміяли ся в неповорного міщанина.

Пан Лаврентий не відважив ся зачепити братанка, але ідучи здалека разом з учениками, всунув ся до церкви. В часї цілого богослуженя не міг ні одної молитви змовити, раз що очи єго заєдно любували ся хоругвою і держачим єї Франком, друге що в великім престолї побачив такі самі воскові жовті сьвічки, як у них були в місточку, доки не з'явив ся проклятий поганин орґаніст. То відкрите незвичайно утішило пана Лаврентия.

— Вклякайте народи, таки наша справа виграна; бо коли в такім містї як Пинчів, де сам декан єсть парохом і лїпше знає ся на тім, як повинно бути в службі Божій, ставляють воскові сьвічки — то певне так годить ся. Го, з Лаврентиєм не так зачинати, нї!

Коли по скінченій службі Божій почали студенти виходити з костела, він пильнував свого Франуня і скоро лиш віднїс хоругов до школи, станув єго при вході.

— Вклякайте народи! — крикнув, стаючи перед ним. — Не пізнаєш мене Франку...

— Чому нї, пізнаю — відповів сухо братанич, ховаючи білі рукавички до кишені. — Що ви тут робите?

— Ось бачиш, мій любий, пригнали мене сюди ріжні справи великої ваги.. Але який з тебе хороший чоловік зробив ся? — каже приглядаючи ся все прибраному хлопцеви. Го, го, го... який високий, як то виріс в тім роцї... А в рясї будеш ще висший.

Ідучи на станцию зі стриком був Франко занепокоєний таємничим лицем пана Лаврентия і почав єго розпитувати з далека о ціль приїзду.

— От біда мене пригнала...

— Щож там стало ся?

Лаврентий оглянув ся довкола, чи їх хто не підслухує, а наближивши ся до братанка, сказав тихійше:

— Ми задерли ся з отцем деканом.

— З отцем деканом? — повторив Франко без мисли.

— Ну, ну, бачиш, не так дуже, нїби те — додав заклопотаний зачудованем братанича. — То єсть, погнївало ся місто...

— Велика річ, то перепросить ся — відповів усьміхаючись Франко. — Я гадав, що Бог знає, що...

— І ти повідаєш, що то не велика річ — відповідає старий, задержуючи ся на улици та видивив ся на него з такою міною, як на божевільного.

— Чоловіче таж там в цілім містї кипить як в горнци і діють ся історії... Знаєш, спровадили з Кракова фальшиві сьвічки, Гнатко зачинає співи, орґаніст против братства.. Правда, Бігми правда — додає старий, аби пересьвідчити братанича о величиві фактів і правдї своїх слів. — Збирають жертви в церкві, а декан повідає: я так хочу, уважаєш, я так хочу... Я іду до найяснїйшого отця епископа; вклякайте народи, так не може бути! Хочби менї прийшло ся о жебранім хлїбі, хочби до самого сьвятого вітця, а місто мусить дійти своєї правди. Від віків сьвічки братства були у великім престолї, а они викинули... Скажи сам, чи місто може стерпіти таку нечесть. Що ска-

отже передовсім против справи перворядної ваги для держави, то не можна припускати, щоби якенебудь правительство серед таких обставин уступало. Що до другої заяви, то она єсть ніби знаком, що правительство готове взяти назад розпорядженя язикові але в дорозі безпосередного порозуміня Німців з Чехами.

Нинї відбуває ся перше засїданє спільних Делеґаций. Завтра відбуде ся принятє у Є. В. Цїсаря і виголошенє престольної бесїди а в суботу мінїстер справ заграничних дасть поясненя в справі заграничної полїтики.

При вчерашних виборах до тирольского сойму із сторін італїяньских вибрано знов тих самих послів, що доси держали ся абстиненциї.

Справа договору мирового межи Грециєю а Туреччиною все ще не залагоджена, але тепер одержало правительство грецке з Константинополя вість, що переговори увійшли вже на добру дорогу і до двох недїль договір буде вже підписаний.

З Букарешту доносять, що король румуньский має виїхати до Петербурга але подорож ся в виду згоди Росиї з тридержавним союзом не принесе нїякої зміни в ситуациї полїтичній.

Новинки.

Львів дня 16-го падолиста 1897.

— **Іменованя.** П. Мінїстер судівництва іменував заступником старшого прокуратора у Львові Тад. Малину заступника прокуратора, а заступниками прокураторів ад'юнктів судових: Алекс. Позняка в Динові для округа висшого суду краєвого у Львові і Казим. Анґермана в Мостисках для Коломиї.

— **Перенесеня.** П. Мінїстер судівництва перенїс заступника прокуратора державного Ант. Вилецкого з Коломиї до Львова.

— **Новий уряд почтовий.** З днем 16-го с. м. входить в житє ц. к. уряд почтовий з звичайним обсягом дїланя в Острові коло Тернополя. Округ доручень будуть творити громади і обшари двірскі в Острові, Березовици і Бучневі з Серединками.

— **Справа рускої церкви в Бразилїї** рішає ся власне тепер в Римі, куди виїхав провінциял оо. Василиян. Власть духовна, боячись, що сьвітскі сьвященики могли би улягти покусї і приняти православіє — як се стало ся з де-ким в північній Америцї — хоче віддати душпастирство в руских кольоніях в Бразилїї виключно оо. Василиянам. Один Василиянин (о. Кизима) вже осів в кольонії Прудентополїс, а кількох Василиян, між ними один братчик (столяр) має виїхати туди в груднї с. р., скоро лише справа в Римі буде користно порішена. Так готові повстати рускі монастирі в Паранї, в лїсах аравкарий і пальм, на колишній териториї теократичної републики теперішних реформаторів наших Василиян. Ще до нинї є там останки єзуїтских рільничих осад червоноскожих Індиян, котрі — хоть знов здичіли — відзначають ся від зовсїм диких Ботокудів лагідностию і більше культурним способом свого житя.

— **З руско-народного театру.** В Бережанах виставить руско-народний театр до дня 23-го с. м. отсї штуки: в недїлю 14 с. м. „Нещасне кохане"; ві второк 16 „Над пропастию"; в середу 17 „Барон циганьский" (на дохід п. Т. Ольхового); в четвер 18 „Попихайло"; в суботу 20 „Cavalleria rusticana"; в недїлю 21 „Хата за селом"; ві второк 23 (по раз перший) „Ясні зорі" драму відзначену І-ою нагородою на конкурсї видїлу краєвого. (Нові декорациї, нова ґардероба).

— **В Самборі,** як звідтам пишуть, завязав ся при тамошній „Рускій Бесїдї" хор, зложений з 20 осіб. Дня 23 с. м. наміряє „Руска Бесїда" устроїти вечерок музикально-декляматорский з забавою в компатах загального касина. Вступ від особи 1 зр., а для родини з чотирох осіб 3 зр. Стрій для пань домашний або народний. Хто не одержав би окремого запрошеня, зволить вдоволити ся тою оповісткою.

— **Замах на зелїзничий поїзд.** Дня 4-го с. м. на шляху зелїзницї Львів-Підволочиска між будками ч. 407 і 408 підложив хтось камінє на шинах, в наслїдок чого поїзд що ішов з Підволочиск, міг легко вискочити з шин. На щастє побачив то стоячий на машинї банмайстер Дуткевич, а машиніст задержав поїзд. Жандарм з Підволочиск Роґальский, вислїдив вісьмох виновників того злобного замаху і відставив до суду в Підволочисках. Заряджено слїдство.

— **Нещастна пригода** лучила ся в Перемишли в пятницю по полуднї. Андрій Здуньский, жебрак з Витошинець під Перемишлем ішов улицею Церковною, коли з одної сторони замкнено зелїзничу рампу, а з другої наїхав на него віз з сїном. Не маючи куди утїкати, Здуньский задержав ся по сторонї поруча, коли втім віз з сїном вивернув ся і придавив его цїлим своїм тягаром так, що нещастний на місци погиб. Трупа відвезено до шпитали.

— **Самоубийство жандарма.** В Ґдові застрілив ся в ночи на 11-го с. м. жандарм Соколовский. Одїв ся в мундур парадний, вложив на руки сьвіжі рукавиці, положив ся на своїм ліжку в касарни і вистрілив з карабіна в груди. Причина самоубийства незвістна, бо Соколовский був все порядним і тихим чоловіком.

— **Катастрофа зелїзнича.** В Скерневицях коло Варшави наїхали на себе на стациї поїзд особовий і товаровий з причини хибного уставленя зворотницї. Двох кондукторів убитих, кілька осіб тяжко покалїчених. Сїм ваґонів цїлком розбило ся.

— **Нафтову ропу** відкрито на териториї села Старяви коло Сянока. Ропа показала ся в глубинї лише 460 метрів і стала течи в суботу дня 9 с. м. Задля недостачі резервоарів замкнули підприємцї яму і тому не можна було означити скількости ропи, яку може видати закіп. Спілку, що добуває нафту в Старяві, творять пп. Щепановский, Левицкий і ин.

— **Померла** в Мозолївцї, підгаєцкого повіта, Северина з Третяків Томович, жена сьвященика о. Василя Томовича.

залиби Бодехівці? Отець декан каже, я тут правлю — а хтож гадає о церкві як не ми, хто поправив дах над захристиєю, хто тамтого року поставив нові стайнї на попівстві? А они тепер повідають, що жертви в церкві належать ся сьвященикови... Ага, до сьвященика... побачите, на чиїм стане. Приймив собі орґанїста, якогось вітрогона зі сьвіта, а той давай зараз доказувати комедиї... Одїв ся по нїмецки, ковнїрики так, вусики так і грає вальса, як би не приказуючи до танців. Чиж то не Божа образа робити з церкви такі річи? Як сьвіт сьвітом місто на таке не пристане...

Розповідаючи о тім всїм старий розгорячив ся як нїколи. І руками вимахував і ногами тупав, а виполовілі сїрі очи сьвітили єму як у кота.

Франко слухав того і сьміяв ся в души.

— Бачиш, мене тут — говорить вже спокійнїйший Лаврентий — вислало цїле місто до тебе, Франку, може ти нас виратуєш з тої біди. Всї підпишуть ся, не на отця декана, бо то золота душа, лише збаламучена, але на того орґанїста, щоби собі пішов звідки прийшов. Радь, бій ся Бога, і стань за нами!

— А що-ж я тут, стрику, поможу?

— Вклякайте народи, а хтож може як не ти, що вже чотири роки учиш ся з тількох книжок на духовну особу! Таж там мусить десь стояти написано в праві, що братство єсть вічне при кождій церкві і що кождий орґанїст мусить слухати братства....

Дармо силував ся Франко витолкувати єму, що в школах не учать таких річий і що то дурниця зі сторони міста робити з таких матниць великі річи, пан Лаврентий не дав ся переконати і просив дальше щоби, єму хоч просьбу написав до найяснїйшого епископа.

— Видиш, ми там вже всї просимо Господа Бога, щоби ти як найскорше став сьвящеником і прийшов до нас. Що свій, то свій... Зачувати, що нашого декана мають взяти на канонїка до Кельцїв, а парохія сказала собі, що иншого сьвященика не хоче, лиш тебе.... І пан нотар підпише ся на то і пан бурмістр каже, що то зробить. Але мій Франку, мушу взяти тобі міру на рясу. Хаімко каже, що таку тобі ушие, що аж, аж.... Ми обмислили, що сїм ліктїв сукна вистане з пелериною, а як прийдеш на вакациї, буде ряса готова. Ти мусиш зараз одїти ся в неї, аби цїле місто видїло, хто ти такий, а орґанїст най знає, чим то пахне!

— Е, ще буде досить часу на то. Аби іти на сьвященика, треба богато гроший.

— Не турбуй ся грішми, гроші будуть.... Вже старий Кулик ходить коло мене за ті дві стаї за хрестом і дає триста золотих, а я хочу пятьсот....

— Але то шкода такого ґрунту!

— Шкода чи не шкода, а як треба то що робити! Або-ж я маю жінку або діти, комуж то лишу? Лаврентий Підкова як іде о хвалу Божу нїчого не жалує....

Франко не знав що на то відповісти старому, почав крутити ся, здвигати раменами, аж вкінци каже:

— Не гнївайте ся стрику, але я видїв, що з вас тяжко всьо тягнути і згодив ся на рік до одної панї тут недалеко за учителя. Дає менї пятьсот золотих, то я собі з того ощаджу і на другий рік вступлю до семинариї.

Старий отворив широко свої сїрі очи і заломив руки....

— Франку і то правда?

— Правда, а що-ж я мав робити....

Як раз на то вертала до дому з міста панї Модлишевска і побачивши сьмішну міну пана Лаврентия, задержала ся при них, поклала свою делїкатну руку на рамени студента і спитала цїкаво:

— А над чим ви так задумали ся?

Франко поглянув на неї а відтак на стрика, що насупивши брови, приглядавсь їй грізно з під ока.

— А ось стрик гнїває ся за то, що я приймив лекцию у панї, замість іти до семинариї....

— Піде, піде за рік.

— Бодай то правда була — буркнув старий.

— Як має правдиве званє, то піде....

— Хоч би мав не знати яке, то як вмішає ся до того жінка, то все піде на марне. Звістно де злий дух не може....

— Ваш стрик як бачу не любить жінок — відозвала ся до Франка. — Але не бійте ся; по році не буду его цїлком задержувати, а навіть можу єму богато помогти. Знаю добре отця епископа і отця ректора, бо арендую один фільварок від капітули, отже маю з ними заєдно інтереси.... Ну, ну, не гнївайте ся, пане Лаврентий, на братанкча, він робить менї велику ласку, коли підоймив ся учити Адамка. Самій жінцї і вдові тяжко жити на сьвітї, а я знаю пана Францишка, що пильний і трудящий.... Не бійте ся, у мене не зіпсує ся за той рік.

Але пан Лаврентий не чув вже дальших слів, бо та знакомість з отцем епископом відразу влїзла єму в голову.... Завзятє против орґанїста і надія, що та панї може єму допомогти в консисториї, так дуже его займили, що забув і о Франку і о его будучности, а виступив з просьбою, щоби їх братство взяла в свою опіку. Широко і подрібно розповів всї пригоди в місточку, панї слухала терпеливо, а коли вже скінчив, каже до него:

— Будьте-но спокійні, найдальше за місяць не буде вже у вас орґанїста! Лиш напишіть просьбу і віддайте єї менї.... така дрібниця, орґанїст!

— Королево наша! — крикнув Лаврентий, складаючи руки — нехайже вам Господь милосердний дасть як найдовше житє. Ми не забудемо вам того до самої смерти....

І так розворушив ся старушок та набрав такого довіря до панї Модлишевскої, що відступившись на бік з нею, сказав благаючим голосом:

— А най ласкава панї дають материньский повір на него — вказав головою на Франка. — Молодому пусте в голові.... треба нераз і до молитви нагнати.... Та й нехай постить в пятницю.... і нехай....

Тут затяв ся трохи і почервонів, очевидячки хотів щось більше сказати, але то єму не ішло.

— Мій любий пане Лаврентий, будьте спокійні о него. У мене житє як в монастири.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

Старайте ся уліпшити свій ґрунт!

— Що то єсть меліорация рільна і чи малий господар може єї у себе переводити? — Рільникам тепер біда, то правда; але на біду треба конче замагати, бо остаточно де єї нема? Хто не буде старати ся біду замагати, того она ніколи і нігде не попустить ся, хоч би він втікав від неї і за море. Людий стало вже богато, а землї мало. Отже що дїяти? Треба старати ся бодай добувати більший дохід з малої землї. Звістно прецї загально, що з двох господарів, що мають однаково великий ґрунт, той буде мати більший дохід, котрого ґрунт лїпший, хоч би впрочім оба однаково свої ґрунти обробляли. Але через то, що хтось буде своє поле лїпше гноїть, орати і засївати, ґрунт єго ще не поліпшить ся; треба ще старати ся, так єго уліпшити, щоби він опісля при звичайнім оброблюваню став ся не лиш урожайнїйшим, але й давав більше доходу. Таке уліпшене ґрунту називаємо латиньским словом „меліорацию" (melior значить „лїпший"). При меліорациї головна річ в тім, щоби: 1) всї вохкі ґрунти так осушити, щоби они були лїпші під управу і через то стали урожайнїйші; 2) щоби воду на ґрунтах рівномірно розложити і мати єї подостатком там, де потреба (н. пр. наводнюванє сїножатий); 3) щоби використати всї неужитки і зробити їх ужиточними. Чи малий господар н. пр. на 5 до 6 морґах може то все зробити? — Не завсїгди, але дуже часто і може. Єсть богато мокрих ґрунтів, котрі не можна инакше осушити лиш в той спосіб, щоби до того взяли ся всї господарі в якійсь громадї а навіть з кількох громад. (Так буває часто на ґрунтах, положених понад ріками і ставами). В таких случаях мусить край або держава переводити меліорацию. Наводнювати ґрунти (сїножата) можна знов лиш там, де єсть подостатком води до того. Так само не може господар часто вихіснувати і всї неужитки на своїм ґрунтї. Але в многих случаях може то зробити і кождий поодинокий господар. Але тут знов настає ось в чім трудність: Хто хоче уліпшити свій ґрунт, мусить насамперед знати, як то робити; єму треба науки до того, бо годї малому господареви спроваджувати зараз фахових людий, котрі би показали і витичили де і як копати рови та спустити. Друга річ та, що на меліорацию треба гроша. Зваживши то все здавалось би, що для наших поменших господарів нема виходу, що они о меліорациях своїх ґрунтів не можуть і думати. Так однакож не єсть. Длятого, хто має добру волю і охоту, знайде ся на все спосіб; треба лиш піти до голови по розум, а не одно можна зробити. Малий господар, коли хоче переводити у себе меліорацию ґрунту, повинен лиш на то як найбільше зважати, щоби через ню підніс не так урожайність, як дохід з проданих плодів. На сїй точцї похибляють дуже часто і великі господарі, що переводячи меліорацию ґрунту дивлять ся лиш на то, щоби піднести урожайність поля, та щоби то нїби здавало ся, що они господарять поступово. Такою меліорациєю — як то кажуть — зарізав ся вже неоден властитель більшої посїлости. Малий господар не повинен іти за таким приміром. Як переводити меліорацию ґрунту, розкажемо иншим разом.

— Переховок збіжа на засїв. Досьвід поучив, що збіже переховуване через зиму на ярі засїви, кільчить ся і сходить тим лише, чим було сухійше. Длятого треба таке збіже переховувати в як найсухійшім місци. До шпихлїря треба зносити лиш зовсїм сухе збіже, там розстелити єго тоненько і часто розгортати. Щоби вогке збіже на засїв осушити, добре єсть домішати до него трохи негашеного вапна. Не треба чей казати, що вапна можна домішувати лиш до збіжа на засїв.

— Солодка горівка з тернівок. Спілі тернівки сушить ся насамперед в малій теплоті. Відтак бере ся 30 тернівок і половину ваги з них великих розинків та розтирає ся все разом, при чім кістки тернівок треба потовчи. Ту мішанину дає ся опісля до фляшки, що може змістити в собі три чверти лїтри і наливає ся до неї чверть лїтри як найлїпшого спіритусу та чверть лїтри переваренoї але вистудженої води. Фляшку затикає ся добре корком і ставить ся на 14 днів в теплім місци, а від часу до часу потрясає ся нею. Відтак перецїджує ся горівку через полотно, при чім ще тернівки і розинки добре витискає ся. По тім варить ся сируп із 10 дека цукру з маленькою скількостию води і збирає ся добре шумовину, зливає ся перецїджену горівку назад у фляшку і додає ся до неї зробленого сирупу. Опісля доливає ся ще тілько води, щоби фляшка була повна, затикає ся добре і ставить ся в спокійнім місци на два дни. По тім часї перефільтрову є ся горівку через бібулу раз або два рази і наконець зливає ся до фляшки, закорковує ся добре і ставить ся в холоднім місци. Лікер буде тим лїпший, чим старший.

Телеграми.

Константинополь 16 падолиста. Австро-угорский амбасадор заявив Портї, що в мерзиньскій справі буде чекати сатисфакциї лиш до четверга; скоро би до того часу єї не дочекав ся, то виїде з Константинополя з цїлою родиною. До Мерзини вислано два австро-угорскі кораблї воєнні.

Бомбай 16 падолиста. Джума ширить ся в Пунї і сусїдних округах. Місто майже зовсїм опущено.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	10·50	4·40	8·55	6·45	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	10·05	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	10·27	11·27	—
Черновець	6·10	2·40	—	10·30	—	6·45	10·45
Ярослава	—	—	—	4·40	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·25	7·05	—	—
Тернополя	—	—	—	7·47	—	—	—
Гребенова [1])	—	—	—	—	9·20	—	—
Стрия, Скольо-го і Лавочного	—	—	—	5·20	—	3·05[2]	7·30
Зимної Води [3])	—	—	—	—	3·40	—	—
Брухович [4])	—	—	—	—	2·31	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	3·27	—	—
Янова	—	—	—	9·40	—	8·50[8]	7·48[9]
Янова	—	—	—	—	1·04[6]	3·15[7]	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) До Скольо лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [3]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [6]) Від 15 червня до 31 серпня лише в недїлї і сьвята. [7]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [8]) Від 1 мая до 30 вересня вкл. [9]) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відня 8·56 вечер.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

я бідна вдова з четверма дітьми, маю досить клопотів на голові.... Не буде він там мати злого прикладу....

— То, то, то, ласкава пані — перебиває цїлуючи єї в руку. Я не маю дитини і вже єго жертвував на сьвященика. Цїле місто чекає того дня як божої ласки, бо всеж що свій сьвященик, а ще жертвований....

Розстали ся в найлїпшій згодї, Франко був вдоволений, що так якось легко пішло єму з стриком Лаврентием, а той знов, обвинувши в кілька паперів приладжену просьбу до консисторя, вертав з радостию до місточка, щоби міщани поклали на ній знаки сьвятого хреста. Цїлу дорогу о вічім иншім не гадав лише о тім, як вітрогін орґаніст з паличкою в руцї буде шупасом прогнаний з міста, а жовті сьвічки братства будуть знов яснїти на великім престолї. Отець декан може трохи погніває ся, то правда, але то золота душа, то як побачить чорне на білім з консисторя — уступить: буде всьо так як бувало.

VI.

Двір у Вільцї то висока, деревляна буда, як який заїздний дім з високим старинним дахом, сорокатим від нових ґонтів. Один ріг трохи нахилив ся на право, що треба єго було підперти, другий насильно добував ся зпід даху, як людска голова зпід шапки і також кликав о поміч; вікнци перед від огорода вже так вліз в землю, що мала дитина могла собі вигідно сїсти на вікно як на крісло. Від заїзду на середині стоять чотири муровані стовпи, що підпирають ґанок, сягаючий аж на поверх, а під ним в трикутнику щирить ся пусте без шиб вікно. Перед того дому був колись обитий дошками, з котрих нинї держить ся ще кілька тут і там, а ізза них виглядають гнїзда воробців. Там, де дошок нема, видніють спорохнавілі вже бальки стїн немов старі ребра покиненого десь при дорозї кістяка.

Цїлком не поетична та руїна. Нї одно вікно і нї одні двері не можуть трафити до своїх рам, але суть або за довгі або за короткі. Двері від ґанку підпирають ся на ніч дручком з сїний, а коли сонце заходить і кидає своє проміне на перепалені шиби, то они грають всїми красками дуги, як би не були зі скла, а лиш з перлової матицї.

Довкола страшна пустка дострою є ся до тої головної пустки. З штахет перед вікнами і коло подвіря лишило ся де неде трохи спорохнїлої підвалини і кілька стовпів прибитих ґаками до підпор ґанку, хоч і они не втекли перед сокирою кухаря, що обтесував їх в наглій потребі на підпал до самовара. Щож тут говорити о якихсь цьвітах, о якім заїздї? Заїзд єсть, бо Богу дякувати, заїзжих до двора не бракує, але повний ям і вибоїв, бо поорали єго безроги, ще вибрали собі подвіре за якесь досьвідне поле. В кождій порі дня, а часто і в ночи можна було тут стрітити громадки тих клапоухих створінь, що вічно муркотїли, вічно були невдоволені і незвичайно цїкаві, що там дїє ся під тою верхною верствою старих бурянів і кропив.

На лїво стоїть другий дім, як рідний брат головної резиденциї, але вже без ґанку, з високим підритим порогом, з маленькими шибками у вікнах, в більшій части позаліплюваних папером, або позатиканих соломою. Дах підвіваний від окапу, немов старе решето має по боках два инші, відстаючі дашки від прибудованих курників в той спосіб, що єго цїлість в величезним полупленим комином дуже пригадує підпитого хлопа з руками в кишени, як вертає з коршми до дому. То офіцина дворска, в котрій мешкає по одній стороні той славний Чарновский, економ пані Еви, а по другій суть кухнї паньска і челядна, та притуловище для всїлякого дробу.

Напротив офіцини після всякої імовірности і ситуацийного пляну Вільки, повинні бути стайнї і возівні. Може бути що суть, лише що їх не можна доглянути з поза купи гною, котрого виполоканий дощем вершок так якось лучить ся зі стріхою тих стаєн, що глядячому з ґанку здає ся, що має перед собою лиш одну велику перегнилу соломяну стирту.

(Дальше буде.)

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом Б. І. Вебера.